

КОНТРОЛЬ НАД ГРОМАДЯНАМИ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проведено аналіз існуючих методів контролю над громадянами. Розкрито причини через, які необхідний контроль. Висуното гіпотези щодо можливих методів контролю в майбутньому.

Ключові слова: контроль, інформаційні технології.

Abstract

Made analysis of existing methods of control over citizens is carried out. Reasons for the need for control are disclosed. Hypotheses have been put forward regarding possible control methods in the future.

Keywords: control, information technologies.

Все своє існування людина прагнула до контролю. В давні часи було багато війн через бажання лідерів контролювати більшу територію. Адже чим більший контроль вони мають, тим більшу дань вони збирали з людей. Дехто бажав мати власного раба, який виконував би за нього роботу й робив все, що необхідно його власнику. З одного боку контроль над людьми це погано, адже він позбавляє людину права на свободу. Саме тому в більшості країн заборонено рабство. Проте з іншої сторони контроль необхідний людям. Так само, як стаду потрібен пастух, так і людям потрібен лідер, який буде їх направляти та захищати. Так як без лідера більшість людей не матиме представлення, що їм робити.

Якщо подивитись звідки з'явився контроль, то стане очевидно, що він починається з самого дитинства людини. Батьки частіше за все прагнуть контролювати свою дитину, в першу чергу для того, щоб захистити її від ворогів. Проте, бувають такі ситуації коли батьки перебільшують. Наприклад, коли встановлюють на телефон своїй дитині застосунок, який передає геодані батькам і дозволяє їм бачити, де знаходиться їх дитина[1]. Коли дитина дізнається про це, вона може розлютитись на батьків і на те, що вони втручаються в її життя і недовіряють їй. Такий надмірний контроль може передаватись дітям і потім вони так само будуть робити з своїми дітьми та людьми, які працюватимуть на них.

Контроль, на сьогодні, присутній всюди. Наприклад, на навчання, або на роботу люди ходять зі спеціальними картками, які фіксують їх час, коли вони з'явилися та покинули навчання/роботу. Або охорона, яка присутня в магазинах, торгових центрах, банках і тд.

Одним із найбільш розповсюджених методів контролю є камери відеоспостереження, які встановлюють в магазинах, офісах, банках і тд. Відеокамери допомагають спостерігати за територією і людьми, які там працюють дистанційно, що є менш витратним ніж наймати охорону. З кожним поколінням відеокамери, як і всі технології розвивались. Зараз вони можуть записувати відео високої якості та передавати її на віддалений сервер, завдяки якому Ви можете переглянути матеріали за певний період, або спостерігати онлайн.

Найбільш необхідним є контроль над людьми, які порушують закон. Більшість з них присуджують до зневолення, або виправних робіт і з даного моменту за ними йде цілодобовий нагляд. Частіше за все нагляд відбувається охороною в'язниці. Проте охорони завжди менше, ніж ув'язнених і вони не можуть слідкувати за всім, що відбувається в самій в'язниці та на її території. Саме тому їм необхідна допомога, якою є раніше згадані камери відеоспостереження, розташовані по всій території в'язниці.

Деякі країни зіткнулися з проблемою того, що в'язниці переповнені. В деяких штатах Америки цей показник досягає 150-300%[2]. Через цю проблему влада штату Нуево-Леон в рамках експерименту наділи на 500 ув'язнених трекери та перевели їх на домашній арешт. В якості трекера використали електронний браслет з RFID-міткою, створений на базі браслета Gosafe G737. В місці проживання правопорушника встановлюють базу, яка зчитує RFID-мітку з браслета, що повідомляє про те, чи знаходиться порушник в приміщенні. Датчик в браслеті реагує на температуру тіла. Ремінець браслету перерізати неможливо, він створений з оптоволокна і повідомить про спробу його пошкодження. Хоча

цей експеримент повністю не вирішує проблему переповнених в'язниць, він її зменшує та проявляє користь технологій.

Ще одним методом контролю над людьми є імплантація мікročіпів[3]. Зараз їх використовують в США та Європі в особистих цілях таких, як: відкриття дверей, безконтактна оплата, передача медичних та особистих даних. Вперше чіп імплант ввів собі британський вчений Кевін Уорік в 1998 році[4]. Тоді він міг керувати світлом, дверним замком та ліфтом. Хоча пройшло більше 20 років, імплантація мікročіпів не набула великої популярності. Проте деякі компанії та їх керівники намагаються придати значущості даній технології. Наприклад, у 2017 році 50 співробітників компанії Three Square Market вживили собі RFID-мітку[5]. За рік експерименту видалили чіп двоє людей та тільки з тої причини, що звільнилися, а всі інші залишилися задоволеними, і переконали ще 30 співробітників вживити собі мітки. Хоча на сьогодні RFID-мітки використовуються більше в побутових цілях, в майбутньому їх можуть використовувати для відстеження людей, як раніше згадані браслети.

Також одним із ймовірних методів контролю можуть виступати роботи. Наприклад, як у фільмі «Я робот», де штучний інтелект захопив контроль над усіма роботами, які мали допомагати людям в побутовому житті. Проте замість допомоги, люди отримали масове повстання роботів. Так само, як і в фільмі люди намагаються створити роботів та штучний інтелект для полегшення життя, але ми не знаємо чим нам це може обернутися. Хоча робототехніка й розробка штучного інтелекту зараз знаходиться на досить невисокому рівні, потенційно роботи можуть стати одним з методів контролю і неважливо ким він буде керуватися: розробниками, урядом, чи штучним інтелектом.

Отже, у роботі було розглянуто основні методи контролю над громадянами, як і вже існуючі, так і ті, що можуть виникнути в майбутньому. Проблема контролю є досить актуальною, як і питання, що більше принесе користі наявності контролю, чи його відсутності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Padla R. I'm Ok Mama is one app you'll love but kids will hate 2015. June 5. URL: <https://androidcommunity.com/im-ok-mama-is-one-app-youll-love-but-kids-will-hate-20150605>.
2. Podosinovik V. Wialon in law: offender monitoring in Mexico 2019. February 28. URL: <https://gurtam.com/en/blog/wialon-mexican-prison>.
3. Андреева А. Имплантация RFID-чипа: с чего начать свой путь в биохакинге? 2018. Серпень 28. URL: <https://robo-hunter.com/news/implantaciya-rfid-chipa-s-chego-nachat-svoi-put-v-biohakinge12916>
4. Connor S. Professor has world's first silicon chip implant 1998. August 26. URL: <https://www.independent.co.uk/news/professor-has-worlds-first-silicon-chip-implant-1174101.html>
5. Голованов Г. В американских компаниях растет число «киборгов» 2018. Серпень 20. URL: <https://hightech.plus/2018/08/20/v-amerikanskih-kompaniyah-rastet-chislo-kiborgov>

Клименко Володимир Олександрович – студент групи ІБС-176, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, vovaklim2000@gmail.com

Денисюк Світлана Георгіївна – доктор політичних наук, професор, професор кафедри суспільнополітичних наук, проректор з науково-педагогічної роботи і соціальних комунікацій, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com

Klymenko A. Volodymyr – student of the 1SS-17b group, Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Svitlana G. Denysiuk – Doctor of Politician science (Eng.), professor, professor of social and political sciences department, ice-rector for scientific and pedagogical work and social communications, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com